

New York'ta yaşayan Türk ressamı Serdar Arat

Bütün akımların dışında

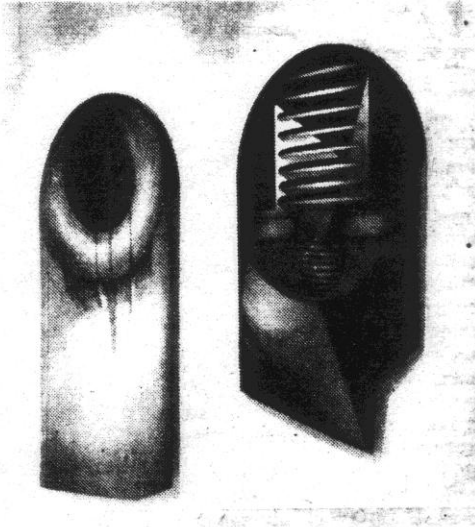
Serdar Arat resim dünyasını kemerli, çok büyük boyutlu, alışılmıştan dışında biçimlerde tuvallerle çerçevesiyor.

Sanatçı, New York'ta bugüne kadar 17 karma sergide yer almış ve yapıtlarını galerilerde ve önemli müzelerde sergilemiş.

ANNA TURAY

Serdar Arat, New York'ta yaşayan bir Türk ressamı. 1980 yılında gittiği, dünya sanat piyasasını elinde tutan bu kentte kendini kabul ettirip sergi açabilecek bir düzeye varabilmek için epeyce uğraşmış, uzunca bir süre bulaşıkçılık da yapmış. 1980-84 yılları arasında bir yandan New York Eyalet Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü'nde öğrenim gören, bir yandan bulaşık yıkayan Arat, bugün de hem Iona Koleji'nde "temel resim ve desen", "sanat tarihi", "modern sanat" dersleri veriyor hem marangozluk yapıyor.

Serdar Arat'ın tablolarına geçmeden, kendisinden New York'un sanat ortamına ilişkin bir tablo çizmesini istiyoruz. 150 bin civarında sanatçısı, 500'ü aşkın galerisiyle hayli görkemli bir tablo or-

SENTEZ YARATMAK — Arat, Osmanlı mimarisinin, genel olarak Osmanlı sanatının mükemmel bir sentez olduğunu belirterek, "Bugün sanatta uğraşanların öyle bir sentezi yaratmaları lazım. O sentezin içine Osmanlı sanatı girecek, çağdaş sanat girecek, hatta arabesk bile girecek" diyor.

taya çıkıyor. New York'un dünyanın sanat merkezi olduğu artık tartışılmaksızın kabul ediliyor çeşitli çevrelerce. Çok büyük parasal olanaklarla desteklenen, ancak amansız bir mücadelenin sürdüğü bir arena burası. Serdar Arat'ın çizdiği tabloda da, bu arenada yer almanın zorlukları belirgin bir biçimde görülebiliyor. Ayakta kalabilmeyi garantilemek olanaksız. Ancak "hiç değilse kıyısında köşesinde de olsa bu arenada küçük bir yer alabilsem" diyorsanız birtakım özelliklere sahip olmak zorundasınız. Arat, başarı için yeteneğin ve çok çalışmanın en önemli unsurlar olduğunu kabul ediyor, ama hemen ardından başka birtakım özellikler de sayıyor. Sonuçta, paranız yoksa eğer New York'ta bulaşıkçılık yapabilecek kadar "mütevazı" ve "sabırlı",

koltuğunuzun altına resimlerinizi dalarını alıp yılarca o galeri sizin bu galeri benim dolaşabilecek kadar "kararlı" ve "inatçı", galericiyi ikna edebilecek için "ben dünyanın en iyi ressamıyım" diyebilecek kadar "güvenli" vs... olmanız gerekiyor.

Serdar Arat, kendi resim dünyasını çizerken de "bağımsızlığını" vurguluyor. "İki karşıt uç var. Birincisi ticari resim. Belli bir beğeniye, zevke hitap ediyor. O kitleye sesleniyor ve satıyorsunuz, iş bitiyor böylece. Öte yanda belli sanat akımları var. Avant-garde, post-modernizm gibi. İki-üç ciddi sanatçı bu akımları ortaya çıkarıyor ve alıp götürüyor. Fakat avant-garde artık bir 'müessesese' olduğu için hemen ertesi gün kabulleniliyor ve isteniyor. Resim pazarında bir kez kabul gördükten sonra da o pazardaki binlerce sanatçı o akıma yöneliyor. Her iki tarafa da yönelmek kolay. Ama ikisinin ortasında başka birtakım yerlere, kendi kaynaklarına inip, gerekirse kendine yeni kaynaklar bulup bunların dışına çıkmak gerekiyor."

Arat, New York'ta bugüne kadar 17 karma sergide yer almış ve yapıtlarını çeşitli galerilerin yanı sıra, önemli müzelerde de sergilemiş. Kişisel sergilerinin sayısı ise üç. Ayrıca bahar aylarında yeni bir kişisel sergi gerçekleştirmek üzere hazırlanıyor. Yine de resimlerinde son zamanlarda "revaçta" olan unsurları kullanmadığını itiraf ediyor. Bu, sanatçının kendi seçimi. "Resimlerim ilk bakışta kötü görünmüyor. Hatta insana zevkli geliyor. Algılanabilir renkler ve şekiller var. Bu hiç de revaçta olan bir olay değil. Post-modernistleri göz önüne alacak olursanız tamamen zevksiz görünmesi, bağırıp çağırması lazım. Pop denen sanat olayı hâlâ sürüp gidiyor. Reklam olgusu bu kadar kuvvetle ortada olduğu için pop, direkt olarak onunla yarışıyor, onu kullanıyor. Böylesi insanlara çarpıcı geliyor. Daha kolay anlaşılabilir, daha çağdaş görünüyor. 'Hah işte sanat bu, yeni sanat bu olmalı' diyor insanlar. Ama artık oldu bitti onlar. Üzerinden 15 sene geçti, posası çıktı."

Serdar Arat "toplum sanatı" olgusunun bugün artık söz konusu olamayacağını belirtiyor. "1980'lerde kalkıp toplum sanatı yapmanın anlamı yok. Çünkü toplumu birbirine bağlayan, çekip yönlendiren şey, tek yönlü tüketim olgusu. Herkesin ortak bir toplum dili yok ki bunun üzerine resim kurulabilsin."

Serdar Arat, resim dünyasını kemerli, çok büyük boyutlu, alışılmıştan dışında biçimlerde tuvallerle çerçevesiyor. Nedenini de mimarinin, özellikle Osmanlı mimarisinin kendi üzerindeki etkilerine bağlıyor. "Osmanlı mimarisi, genel olarak Osmanlı sanatı mükemmel bir sentez. Bugün sanatta uğraşanların öyle bir sentezi yaratmaları lazım. O sentezin içine Osmanlı sanatı girecek, çağdaş sanat girecek, hatta arabesk bile girecek." Sanatçının kendi içinde bulduğu bir başka kaynak da "sessizlik", "80 sonrası suskunluk" olmuş bir dönem. Arat, New York'a 1980 yılında gitmiş. Boğaziçi Üniversitesi'nde geçen hareketli bir öğrencilik dönemini, yoğun bir sosyal yaşantıyı, siyasal çalkantılar içinde kıvranan, önemli değişimler geçiren bir Türkiye'yi ardında bırakarak. "1984 yılına kadar bulaşıkçılık yaptım, bir yandan da sanat öğrenimi görüyordum. 4 yıllık bir sessizlik yaşadım. Bu dört yılda Türkiye'de de çok şey değişti. Hem benim için hem Türkiye için yoğun bir sessizlik dönemiymi o yıllar. 'Dört yıllık sessizlik' dizisi böyle doğdu."